

knih. zák. jen v jednom se uděluje, bylo vzhledem ku §u 87 ex. ř. a §u 65 knih. zák. straně vymáhající žádaný vklad v pořadí knihovní poznámky zamýšleného zatížení povolit.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu dlužníka potud, že vyloučil z usnesení rekursního soudu slova: »v pořadí knihovní poznámky zamýšleného zatížení«.

D ů v o d y:

Pokud jde o povolení exekuce vnuceným zřízením zástavního práva vkladem v běžném pořadí, tomu stěžovatelka ani neodporuje ve svých stížnostních vývodech, byť i v návrhu se domáhala obnovy usnesení soudu první instance, tedy zamítnutí celého návrhu. Proto neodporuje, poněvadž sama uvádí, že by vymáhající strana mohla žádati vklad zástavního práva jen v knihovním pořadí podle dojití žádosti, nikoli v pořadí poznámky zamýšleného zatížení. Je sice správně, že vymáhající strana žádala za vklad pouze v pořadí poznámky zamýšleného zatížení, leč tu bylo podle §u 89 odstavec druhý ex. ř. a §u 95 odstavec druhý knih. zák. vzíti zřetel na to, že, byť i nebylo lze její žádosti vyhověti v plném rozsahu, bylo jí lze vyhověti aspoň v míře, ve výroku uvedené, potud tedy rozhodnutí rekursního soudu změny doznati nemohlo. Jinak je tomu ve příčině žádosti, by vklad byl povolen v pořadí poznámky zamýšleného zatížení. Podle §u 53 odstavec první knih. zák. v novém doslovu jest vlastník oprávněn žádati knihovní poznámku, že chce na svou nemovitost zřídit zástavní právo za d l u h, jehož výše budiž udána. Z předpisů §u 89 odstavec druhý ex. ř. a §§ 94 čis. 4 a 56 knih. zák. vyplývá, že vklad zástavního práva v pořadí poznámky zamýšleného zatížení může se státi jedině na základě listiny, vlastníky nemovitosti vyhotovené a všechny náležitosti vkladu schopné listiny mající, po případě na základě rozsudku, takovou listinu zastupujícího. Tuto však nejde o vklad zástavního práva smluvního, nýbrž jde o exekuci vkladem vnuceného práva zástavního, který se může uskutečniti jedině na základě exekučního titulu, který není totožným s listinou, potřebnou ke vkladu smluvního práva zástavního v pořadí poznámky zamýšleného zatížení, a proto s touto nemůže býti zaměňován. Při tom jest rozhodujícím, že poznámkou pořadí věřitel nenabývá zástavního práva, nýbrž jenom práva na poznamenané pořadí smluvního, nikoliv exekučního práva zástavního, kteréžto poslednější může býti zřízeno pouze v běžném pořadí. Byla by se tedy vymáhající strana, kdyby chtěla docíliti vkladu zástavního práva v pořadí poznámky zamýšleného zatížení, musila vykáhati listinou, jak jest o ní řeč nahoře, když se to však nestalo, jeví se její žádost po této stránce v zákoně neodůvodněnou; potud tedy je dovolací rekurs opodstatněn, potud mu bylo vyhověti a vypuštěním shora uvedeného odstavce v rekursním usnesení o této části exekuční žádosti rozhodnouti zamítavě.

Čís. 4047.

I uznání celého pochybného a sporného nároku zakládá nový důvod závazku.

Slib, nahraditi škodu, aniž by bylo řečeno do jaké výše, jest slibem, že bude nahrazena celá zjištěná škoda.

(Rozh. ze dne 8. července 1924, Rv I 705/24.)

Žalobu o zaplacení 2.000 Kč opírala žalobkyně o prohlášení žalovaného, jímž se jí zavázal nahraditi škodu, způsobenou nárazem saní na stěnu jejího domu. Škoda byla pak odhadnuta znalcem na 2.000 Kč. Procesní soud první stolice přiznal žalobkyni 1.455 Kč, odvolací soud žalobu zamítl. Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Nižší stolice zjistily, že žalovaný, jemuž syn žalobkyně hned druhý den po úrazu dopsal, asi za týden synu žalobkyně říkal, že on není špatný člověk, že se s nimi vyrovná, při čemž první soudce ještě zjišťuje, že syn žalobkyně jednal se žalovaným v jejím zastoupení a že žalovaný sám poslal syna žalobkyně k staviteli F-ovi, by ohledal škodu. Když se uváží, že škodu způsobil kočí žalovaného jeho povozem u výkonu své služby v živnosti žalovaného, že tedy bylo na snadě, že žalobkyně může činit nárok na náhradu škody přímo proti žalovanému, ať již z důvodu §u 1315 obč. zák. anebo z t. zv. ručení za nebezpečí z provozu živnosti, je zřejmo, že uznání, jež v sobě onen slib vyrovnání zahrnuje, tvoří zavazovací důvod a zakládá nárok na náhradu škody i tehdy, kdyby ve skutečnosti byl až dosud nárok takový založen nebyl. Neboť byl to zajiště aspoň nárok pochybný — třeba ne zrovna sporný, ježto tenkrát ho právě žalovaný ještě nepopíral — a tu, jestliže § 1380 obč. zák. uznává narovnání o nároku sporném neb pochybném za nový a samostatný zavazovací důvod, jenž pohledávku zakládá, třeba dosud ve skutečnosti založena nebyla a prohlašuje je za t. zv. novaci (privativní), musí to důsledně platiti i o uznání pochybného neb sporného nároku, ježto i každé narovnání zahrnuje v sobě uznání, jenže často ne celého nároku, nýbrž jen části jeho, kdežto druhá část se promijí, jak to právě zákon (§ 1380) předpokládá, k čemuž ale doložiti dlužno, že soudní narovnání přechasto záleží právě v uznání celého dluhu, takže není rozhodno, mnoho-li se z nároku uznává a mnoho-li nikoli, nýbrž rozhodno jest jen, že pochybný nebo sporný nárok činí se bezpochybným a bezesporným. Arciť, poněvadž uznání celého nároku pravidelně bude zakládati jen t. zv. novaci komulativní, ježto při něm starý důvod závazku, byl-li skutečně, i na dále může trvati (§ 1379 obč. zák.), jest majiteli nároku volno, odvolávati se na původní důvod jeho nebo na uznání a nárok dlužno mu přiznati vždy, ať dokáže důvod ten neb onen. V tomto případě jest, jak řečeno, zjištěno uznání. Ale odvolací soud nepokládal toto uznání za »závazné ujednání«, nýbrž má proti závaznosti jen tu jedinou námitku, že když žalovaný prohlásil, že věc vyrovná, nemluvilo se o určitém obnosu. Avšak toho naprosto třeba nebylo, neboť stanovením určitého obnosu už by bylo uznání na se vzalo formu narovnání (smíru), nemohlať by byla žalobkyně pak žádati nikdy více, třeba že určená suma škodu daleko nekryla. Slíbil-li žalovaný škodu vyrovnati, aniž

řečeno bylo, jakým obnosem, je zjevno, že slíbil nahradit škodu všecku, která skutečně vzešla a která tedy se prokáže; že to skutečně tak žalovanému na mysli tanulo, dokazuje to, — ač by ani žádného zvláštního dotvrzení třeba nebylo, ježto vyjádření samo má ten smysl, — že žalovaný syna žalobkyně poslal k staviteli F-ovi, by ho k ohledání škody přivedl. Připomíná-li odvolací soud ještě, že žalovaný poukázal také na to, že jest pojištěn, není to zajisté důvodem proti závaznosti uznání, jak ho odvolací soud užívá, nýbrž pro ni. Žalovaný jsa pojištěn nebo prohlašuje se za pojištěna, mohl bez dalšího na nárok žalobkyně přistoupiti. Opírá-li se však nárok o závazné uznání, netřeba zkoumati, zda-li původní jeho důvod obстоjí čili nic, pokud se týče, zdali žalobkyně za sporu uplatňovala oba shora vytčené důvody (ručení za nezdatného zřízence a ručení z nebezpečného podniku), jež tu původně možny byly.

Čís. 4048.

Odpůrčí nárok v úpadku.

Splacení zápůjčky, již úpadce přijal na krátkou, blíže neurčenou dobu, nespadá pod čís. 1 Šu 30 konk. ř., i když se splacení stalo bez upomínky.

Ani v odpůrčích sporech není vyloučen důkaz výsledkem stran. Předmětem jeho nemůže však býti vědomost anebo nevědomost o rozhodné okolnosti, nýbrž jen zevní událost, z níž lze na onen vniterní postup (stav) usuzovati.

Byl-li uspokojen cizí věřitel, jest na žalující úpadkové podstatě, by dokázala, že věřitel o obmyslnosti dlužníkově (úpadcově) věděl nebo věděti musil (§ 30 čís. 3, 31 čís. 2), jde-li však o uspokojení blízkého příbuzného (§ 30 čís. 2, 31 čís. 1), jest na věřiteli, by dokázal, že naopak o dlužníkově obmyslnosti (§ 30 čís. 2) nebo jeho insolventi (§ 31 čís. 1) nevěděl a také věděti nemusil.

Zákon vyžaduje vědomí věřitelovo o dlužníkově neschopnosti k placení jen v době splacení zápůjčky, nikoliv v době poskytnutí zápůjčky.

(Rozh. ze dne 8. července 1924, Rv I 727/24.)

Správce úpadkové podstaty domáhal se žalobou, by bylo uznáno právem, že placení, jež poskytl úpadce Josef S. dne 24. listopadu 1922 svému bratru, žalovanému, bylo vůči věřitelstvu prohlášeno bezúčinným. O jmění Josefa S-a bylo dne 30. listopadu 1922 zahájeno řízení vyrovnací, načež byl naň dne 15. ledna 1923 vyhlášen úpadek. O b a n i ž š í s o u d y žaloby zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Není nikde stanoveno, že ve sporech odpůrčích jest vyloučen důkaz slyšením stran a jest pouhým brojením proti volnému přesvědčení soudcovskému, vytýká-li se, že prvý soud uvěřil výpovědi přísežně slyšeného žalovaného. Vývody odvolatelky o tom, že žalovaný věděl (věděti musil) o poměrech bratrových, i o jeho insolventi, jakož i o tom, proč mu tento peníze posílá — jsou pouhými domněnkami a ani poukaz na to, že bydliště žalovaného není příliš daleko od bydliště úpadcova, nestačí k odůvodnění této domněnky. Okolnost, že bylo placeno pouze nějaký den před podáním žádosti o zahájení vyrovnacího řízení a že